

Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο

Μάθημα 7^ο :Οι θεσμοί του Αγγλικού Δικαίου
Αν. Καθηγήτρια: Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου
Νομική Σχολή

Foto: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Land_shallow_topo_2048.jpg

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

- Πολίτευμα : Συνταγματική Μοναρχία
- Η βασίλισσα είναι αρχηγός του κράτους.
- Ηγείται της εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας
- Καθώς και της αγγλικανικής εκκλησίας
- Απονέμει τίτλους και προνόμια

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

- Ένωση Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας
- 1998: Μεταφορά εξουσιών στα Κοινοβούλια Ουαλίας, Σκωτίας και Βορείου Ιρλανδίας
- Κοιν. Ουαλίας: συγχώνευση το 1282. Μόνο κανονιστική αρμοδιότητα
- Κοιν, Σκωτίας: συγχώνευση το 1707. Επικουρική νομοθετική αρμοδιότητα σε οποιοδήποτε θέμα δεν έχει ρυθμιστεί από το κοιν. Ην. Βασιλείου
- Κοιν. Ιρλανδίας. 1928-1972. Ίδιες αρμοδιότητες με αυτό της Σκωτίας

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Εκτελεστική εξουσία

- *Αρχηγός του Κράτους*: η Βασίλισσα της Αγγλίας: διορίζει πρωθυπουργό και βουλευτές. Παύει τυπικά βουλευτές και δημ. υπαλλήλους. Οι εξουσίες της περιορίζονται από τα συντ. έθιμα.
- *Αρχηγός της Κυβέρνησης*: ο πρωθυπουργός. Η βασίλισσα διορίζει αρχηγό του κόμματος που πλειοψήφησε στις εκλογές.
- Επιλέγει Υπουργούς (Secretaries of State). (20 περίπου)
Διευθύνει την κυβέρνηση (cabinet)

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Νομοθετική εξουσία

- *Κοινοβούλιο (Parliament): House of Commons-House of Lords.* Ψηφίζουν νόμους (Statutes). Σε περίπτωση ασυμφωνίας υπερισχύει η Βουλή των Κοινοτήτων. Δεν υπάρχει έλεγχος συνταγματικότητας (Judicial Review)
- House of Commons: 659 μέλη. Εκλέγονται με άμεση ψηφοφορία από το λαό για 5 έτη. Πλειοψηφικό σύστημα. Κυριαρχούν δύο κόμματα

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Νομοθετική εξουσία

- House of Lords:
- *Κληρονομητά ισόβια μέλη* (αριστοκρατία). Ο θεσμός καταργήθηκε το 1999.
- *Μέλη που διορίζονται ισοβίως από τη βασίλισσα λόγω της προσφοράς τους στη χώρα* π.χ. M. Thatcher, Sebastian Coe (590 μέλη)
- *Λόρδοι νομικοί*: διορίζονται από τη βασίλισσα για να ασκήσουν δικαστικά καθήκοντα (Law Lords)

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Νομοθετική εξουσία

- *Λόρδοι νομικοί:*
μέχρι το 2005 ένα τμήμα του House of Lords
απαρτιζόμενο από 12 μέλη λειτουργούσε ως ανώτατο
δικαστήριο της χώρας. Τα μέλη του είχαν υποχρέωση να
εγκαταλείψουν την υπηρεσία στα 75 τους χρόνια.
Παρέμεναν όμως στο νομοθετικό τμήμα της Βουλή των
Λόρδων στο οποίο δεν ψήφιζαν όσο ήταν δικαστές.
Ένα μέλος, ο Lord Chancellor ήταν Υπ. Δικαιοσύνης
- Το 2005 το δικαστικό τμήμα του House of Lords
μετατράπηκε σε **Supreme Court of United Kingdom**

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Δικαστική εξουσία

- *Κατώτερα και Ανώτερα Δικαστήρια*
- *Κατώτερα Δικαστήρια: county courts/ magistrates courts/ Crown Court*
- *Ανώτερα Δικαστήρια: High Court of Justice/ Court of Appeal, Supreme Court*

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου

Κατώτερα δικαστήρια

- Κομητειακά Δικαστήρια (*county courts*) (337).
- Αρμόδια για αστικές υποθέσεις που μοιράζονται με το Πρωτοδικείο (High Court of Justice) ανάλογα με το αντικείμενο της διαφοράς. Αποκλειστικά αρμόδια για υποθέσεις αξίας 15.000 λιρών. Συντρέχουσα αρμοδιότητα για υπ. 15.000 -30.000. Εκδικάζει το 90% των υποθέσεων. Μονομελή σύνθεση. Δικαστές διορίζονται δικηγόροι με 10 έτη προϋπηρεσία. 662 δικαστές. Συνεπικουρούνται από τον γραμματέα Register

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου –κατώτερα δικαστήρια

Ειρηνοδικεία (Magistrates Courts) (337).

Εκδικάζουν τα ελαφρύτερα ποινικά αδικήματα (Π.Α.) (τροχαίες παραβάσεις κλπ) ενώ τα βαρύτερα Π.Α. εκδικάζονται από το Δικαστήριο του Στέμματος (Crown Court). Ακολουθούν σύντομη διαδικασία (summary offences). Εκδικάζουν και ποινικά αδικήματα μέτριας βαρύτητας π.χ. κλοπές, ενώ ασκούν επίσης και πολιτική δικαιοδοσία: αποφαινόμενοι για παροχή άδειας ορισμένων κατηγοριών καταστημάτων (π.χ. παμπς κλπ) και για ορισμένες οικογενειακού δικαίου υποθέσεις (υιοθεσίες, επιμέλεια τέκνων).

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου –κατώτερα δικαστήρια

Ειρηνοδικεία (Magistrates Courts) (337).

Συγκροτούνται από τρεις μη νομικούς δικαστές (lay magistrates) ή από ένα(District Judge). Οι lay magistrates καθοδηγούνται από τον Γραμματέα του Δικαστηρίου (Clerk) ο οποίος είναι δικηγόρος.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-κατώτερα δικαστήρια

Δικαστήριο του Στέμματος (Crown Court).

Δικάζει σε πρώτο βαθμό με τη συμμετοχή ενόρκων (jury) τα σοβαρότερα ποινικά αδικήματα. Εκδικάζει επίσης εφέσεις κατά αποφάσεων των Magistrates Courts (Ειρηνοδικείων). Δημιουργήθηκε με το Νόμο περί Δικαστηρίων του 1971 (Courts Act 1971). Αδιαίρετο Δικαστήριο με έδρα το Λονδίνο, στο Old Bailey ενώ εκδικάζει επίσης σε 90 μεγάλα κέντρα στην Αγγλία και Ουαλία. Συγκροτείται από δικαστές του High Court of Justice (Πρωτοδικείου) που είναι περιοδεύοντες δικαστές (circuit judges).

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-κατώτερα δικαστήρια

- *Πρωτοδικείο* (High Court of Justice)
Έχει τρία τμήματα: Queen's Bench/ Chancery Division/ Family Division.
Κάθε Τμήμα λειτουργεί ως μονομελές πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Επιπλέον σε καθένα από τα Τμήματα λειτουργεί και ένα πολυμελές δευτεροβάθμιο Τμηματικό δικαστήριο (Divisional Court) καθώς και δικαστήρια εξειδικευμένης δικαιοδοσίας.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-κατώτερα δικαστήρια

- *Queen's Bench Division*: εκδικάζει σε 1^ο βαθμό διαφορές του common law (συμβάσεις-αδικοπραξίες). Στο Τμήμα αυτό ανήκουν και ειδικά δικαστήρια για ναυτικές και εμπορικές διαφορές (Admiralty Court/Commercial Court).

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

- High Court of Justice / *Chancery Division*:
 - εκδικάζει υποθέσεις του δικαίου της Equity-Ιδιοκτησιακές διαφορές, Trusts, διαθήκες κλπ.). Εδώ ανήκουν 2 ειδικά δικαστήρια: Το Δικαστήριο Ευρεσιτεχνιών (Patents Court και το Δικαστήριο Εταιρικών Διαφορών (Companies Court).
 - Το Τμηματικό Δικαστήριο της Καγκελαρίας (Chancery Divisional Court) δικάζει και εφέσεις κατά αποφάσεων που αφορούν πτωχεύσεις.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

- High Court of Justice/ *Family Division*: :
Διαζύγια, περιουσιακές σχέσεις συζύγων διαφορές που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του (Childrens Act).
Το Family Divisional Court (Τμηματικό Οικ. Δικαστήριο) δικάζει εφέσεις κατ' αποφάσεων οικογενειακού δικαίου των Magistrates Courts.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

Court of Appeal

Civil Division/ Criminal Division.

- Το Πολιτικό Τμήμα δικάζει εφέσεις κατ' αποφάσεων των τριών Τμημάτων του Πρωτοδικείου των κομητειακών δικαστηρίων και ορισμένων tribunals, όπως το δευτεροβάθμιο εργατοδικείο (Employment Appeal Tribunal).
- Το Ποινικό Τμήμα εκδικάζει εφέσεις κατά αποφάσεων του Crown Court.
- Πρόεδρος του Πολιτικού Τμήματος είναι ο Master of the Rolls ενώ του Ποινικού Τμήματος είναι ο Lord Chief Justice. Συγκροτείται από δικαστές του Ανώτατου Δικαστηρίου . Μετέχει και ο Λόρδος Καγκελάριος.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

Supreme Court (πρώην House of Lords)

Λειτουργεί ως **υπερεφετείο**, εξετάζοντας ολόκληρη της υπόθεση δηλαδή τόσο τα πραγματικά όσο και τα νομικά ζητήματα.

Δικάζει εφέσεις εκτός του Αγγλικού Εφετείου και των Εφετείων της Σκωτίας (Court of Session) και της Ιρλανδίας.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

Supreme Court (πρώην House of Lords)

Από τη δικαιοδοσία του εξαιρούνται μόνο ποινικές υποθέσεις της Σκωτίας.

Σε σπάνιες περιπτώσεις δικάζει εφέσεις και κατ' αποφάσεων του πρωτοδικείου, όταν πρόκειται για ζήτημα δημοσίου συμφέροντος.

Η διαδικασία ονομάζεται “leap frog”

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

Supreme Court

- Απαρτίζεται από 12 δικαστές και δικάζει με 5 συνήθως δικαστές.
- Διαδικασία λιγότερο τυπική. Κάθε δικαστής διατυπώνει τη Γνώμη του.

Οι Θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

Δικαστική Επιτροπή του Ιδιαιτέρου Συμβουλίου της Βασίλισσας (Judicial Comity of Privy Council)

Λειτουργεί ως δικαστήριο τελευταίου βαθμού για υπερπόντιες κτήσεις και αποικίες των Ηνωμένου Βασιλείου και για ορισμένες χώρες της Βρετανικής Κοινοπολιτείας. Έχει επιπλέον και δικαιοδοσία στο εσωτερικό της χώρας.

Οι θεσμοί του Αγγλικού δικαίου-Ανώτερα δικαστήρια

Δικαστική Επιτροπή του Ιδιαιτέρου Συμβουλίου της Βασίλισσας (Judicial Comity of Privy Council)

Κρίνει σε τελευταίο βαθμό ζητήματα που αφορούν τις αρμοδιότητες και το έργο των εκτελεστικών και νομοθετικών αρχών που αναγνωρίστηκαν το 1998 στη Σκωτία Ιρλανδία και Ουαλίας.

Εκδικάζει επίσης και εφέσεις κατ' αποφάσεων άλλων δικαστηρίων της Αγγλίας.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ιωάννης Γιαννακέλος
Θεσσαλονίκη, Μάιος 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

